

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van bepaalde tijdelijke maatregelen in de beleidsvelden economie, wetenschappelijk onderzoek, innovatie en wetenschapscommunicatie door de civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid ingevolge van het coronavirus COVID-19

Samenvatting: Goedkeuring van het besluit van de Vlaamse Regering dat tijdelijke maatregelen in de beleidsvelden economie, wetenschappelijk onderzoek, innovatie en wetenschapscommunicatie neemt om een oplossing te kunnen bieden aan de uitdagingen ten gevolge van de civiele noodsituatie ingevolge van het coronavirus COVID-19

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Eind vorig jaar ontstond er in de regio Wuhan in China een uitbraak van een nieuw coronavirus (Covid-19). Ondertussen heeft het virus zich wereldwijd verspreid. De coronapandemie heeft tal van instellingen tijdelijk in hun werking geraakt onder andere door de maatregelen die de federale overheid heeft genomen om de gevolgen van het coronavirus COVID-19 in ons land te beperken.

Dit is ook het geval voor instellingen in de beleidsvelden economie, wetenschappelijk onderzoek, innovatie en wetenschapscommunicatie. De Nationale Veiligheidsraad heeft eerder beslist dat bv. evenementen en meetings niet kunnen doorgaan, dat thuiswerk de norm werd (waardoor bv onderzoekslabo's gesloten werden), etc. Door deze maatregelen kunnen bepaalde doelstellingen of voorwaarden waaronder bepaalde subsidies of financiering aan deze instellingen verleend werden, niet meer of moeilijk gehaald worden.

Om op rechtzekerere wijze een antwoord te kunnen geven aan de problemen waarmee deze instellingen ingevolge van de civiele noodsituatie te maken hebben en nog zullen hebben, zijn nu dringende en tijdelijke maatregelen nodig. De eerdere goedkeuring van het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, erkent ook de noodzaak om dergelijke maatregelen te nemen door hiervoor een specifieke machtiging te geven aan de Vlaamse Regering:

Art. 5. In geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid, als vermeld in artikel 4 kan de Vlaamse Regering nadere regels uitwerken inzake het opschorten of verlengen van proceduretermijnen of de tijdelijke aanpassing van procedurele verplichtingen in diverse decreten en hun uitvoeringsbesluiten.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid verleent in artikel 5 de Vlaamse Regering de bevoegdheid om in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid nadere regels uit te werken voor de opschorting, het stuiten of de verlenging van proceduretermijnen of de tijdelijke aanpassing van procedurele of administratieve verplichtingen in diverse decreten en besluiten om een maximale rechtszekerheid te verzekeren;

De inspecteur van financiën heeft zijn advies gegeven op 20 mei 2020. Op een technisch-juridische opmerking na m.b.t. een datum van een BVR, was dit gunstig. Aanpassing werd doorgevoerd.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, heeft zijn akkoord gegeven op ..... ;

Er is geen advies gevraagd aan de Raad van State, met toepassing van artikel 3, §1, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973. Er is een dringende noodzakelijkheid omdat de federale coronamaatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 de normale werking van de instellingen in de beleidsvelden economie, wetenschappelijk onderzoek, wetenschapscommunicatie en innovatie ernstig verstoren en daardoor bepaalde onder normale omstandigheden opgelegde subsidievoorwaarden nu niet meer haalbaar zijn. Er moet daarom op korte termijn een juridisch kader gecreëerd worden voor gesubsidieerde projecten die niet meer kunnen doorgaan of ernstig vertraagd worden door de coronacrisis zodat adequaat op de gevolgen daarvan kan gereageerd worden.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De financieringsinstrumenten en subsidies die gegeven worden aan de verschillende instellingen in de beleidsvelden economie, wetenschappelijk onderzoek en wetenschapscommunicatie - zoals dat ook het geval is voor de rest van de Vlaamse overheid - bevatten typisch ook voorwaarden waaronder deze subsidies worden gegeven en de wijze waarop de op die manier verkregen middelen kunnen worden besteed. Deze voorwaarden zijn opgesteld in 'normale' omstandigheden en gaan ook uit van de veronderstelling dat de maatschappelijke context niet fundamenteel wijzigt op korte termijn.

De Coronapandemie heeft nu, zoals ondertussen genoegzaam bekend, echter wel op korte termijn een grote impact gehad op de maatschappij. De federale overheid heeft om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 tegen te gaan, bijvoorbeeld maatregelen genomen die fysieke bijeenkomsten tijdelijk niet meer toelaten. Dit heeft ook een impact op de werking van de instellingen in de voormelde beleidsvelden. Doordat fysieke bijeenkomsten niet meer gehouden worden, kunnen bijvoorbeeld tal van projecten niet meer doorgaan of moeten ze worden uitgesteld. De financierings- en subsidievoorwaarden die werden opgesteld voor de coronacrisis, zijn daarom nu niet altijd meer haalbaar. Het is dan ook aangewezen, ter wille van de rechtszekerheid, in de regelgeving de nodige maatregelen te voorzien zodat gepast kan gereageerd worden op deze veranderde maatschappelijke context.

In de beleidsvelden economie, wetenschappelijk onderzoek, innovatie en wetenschapscommunicatie bestaan er een waaier aan uiteenlopende vaste financieringsinstrumenten en ook ad hoc projectsubsidies. Het is niet evident om voor ieder instrument afzonderlijk de concrete impact van de coronacrisis te bepalen, ook al omdat de impact voor de instellingen zelf nog niet altijd duidelijk is op dit moment. Daarom is in het ontwerp van besluit enerzijds geopteerd voor enkele algemene overkoepelende maatregelen die desgevallend kunnen toegepast worden op iedere subsidie of financieringsinstrument indien dat nodig zou blijken. Zo worden maatregelen voorzien om reeds gemaakte kosten te kunnen inbrengen bij projecten die niet hebben kunnen doorgaan, of om termijnen te verlengen van projecten die vertraging hebben opgelopen ten gevolge van de coronacrisis.

Anderzijds worden in het ontwerp van besluit enkele meer specifieke maatregelen opgenomen voor de industriële onderzoeksfondsen (IOF), de bijzondere onderzoeksfondsen (BOF) en de omkadering van jonge onderzoekers (OJO) waar een impact verwacht wordt. De besluiten van de Vlaamse Regering die deze instrumenten regelen, worden gewijzigd om de mogelijkheid te voorzien om van enkele voorwaarden vermeld in die besluiten tijdelijk af te wijken. Bij de artikelsgewijze toelichting wordt daarover meer toelichting gegeven.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELN

In artikel 1 wordt de term civiele noodsituatie gedefinieerd omdat de term gebruikt wordt verder in het ontwerp van besluit. De term wordt gedefinieerd door verwijzing naar de omschrijving die gehanteerd wordt in het besluit van de Vlaamse Regering van 20 maart 2020 houdende vaststelling van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid en het decreet van 20 maart 2020 over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid.

Artikel 2 is een nieuwe algemene overkoepelende maatregel voor subsidies en financiering in de beleidsvelden economie, wetenschappelijk onderzoek, innovatie en wetenschapscommunicatie. Het doel van deze nieuwe regel is om het mogelijk te maken kosten van projecten die niet kunnen of hebben kunnen doorgaan ten gevolge van de coronacrisis toch te kunnen aanrekenen op de subsidie. Immers, indien projecten niet kunnen doorgaan omwille van de noodmaatregelen die de federale regering heeft getroffen, lijkt het maar billijk dat reeds gemaakte kosten voor deze projecten toch kunnen aangerekend worden op een reeds toegekende subsidie.

Artikel 3 is zoals artikel 2 opnieuw een algemene overkoepelende maatregel voor subsidies en financiering in de voormelde beleidsvelden. Het doel hier is in de mogelijkheid te voorzien om de termijnen voor uitvoering van gesubsidieerde projecten die vertraging hebben opgelopen ten gevolge van de coronacrisis, te kunnen verlengen, daarbij rekening houdende met de duur van de civiele noodsituatie. Het lijkt opnieuw maar billijk dat de uitvoeringstermijnen kunnen aangepast worden indien er vertraging werd of wordt opgelopen door de genomen federale maatregelen. Er is geopteerd voor een algemene overkoepelende regel, en geen opsomming bij naam van ieder project dat moet verlengd worden, omdat op dit moment nog niet volledig duidelijk is welke projecten vertraging zullen oplopen. Op deze manier kan flexibel en op korte termijn beslist worden om de termijn van een project te verlengen indien dat nodig zou blijken.

Artikel 4 is een specifieke maatregel voor de ondersteuning van de industriële onderzoeksfondsen (IOF). Artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2009 betreffende de ondersteuning van de Industriële Onderzoeksfondsen en de interfaceactiviteiten van de associaties in de Vlaamse Gemeenschap (IOF-besluit) legt de associaties in de Vlaamse Gemeenschap op een minimum van 25% van de IOF-middelen te besteden aan onderzoeksmandaten. Ten gevolge van de federale Coronamaatregelen is het kennelijk niet evident om alle vacatures tijdig opgevuld te krijgen voor deze onderzoeksmandaten. Daarom wordt de mogelijkheid voorzien om omwille van de coronacrisis af te wijken van dit minimumpercentage door het IOF-besluit in die zin tijdelijk aan te passen. De

associaties zullen daarvoor op basis van deze nieuwe maatregelen een gemotiveerde vraag kunnen doen bij de bevoegde administratie (Departement EWI).

Artikel 5 zijn opnieuw specifieke maatregelen voor de ondersteuning van IOF. Op basis van artikel 15 van het IOF-besluit kunnen reserves op de IOF-middelen slechts overgedragen worden voor een maximum van 25% van de jaarlijkse subsidie en dit slechts tot een maximale gecumuleerde reserve van 50% van de jaarlijkse subsidie. Aangezien zoals eerder aangehaald door onder andere de federale maatregel een aantal projecten niet kunnen doorgaan zoals voorzien, bestaat de mogelijkheid dat dit jaar meer IOF-middelen dan gewoonlijk niet kunnen besteed worden. Daarom wordt de mogelijkheid voorzien voor de associaties om bij de bevoegde administratie (Departement EWI) een afwijking aan te vragen op deze standaard percentages voor reserveoverdracht, in het geval ze er omwille van de coronacrisis niet kunnen aan voldoen. Het IOF-besluit wordt in die zin tijdelijk aangepast.

Artikel 6 is een specifieke maatregel voor de financiering van de bijzondere onderzoeksfondsen (BOF). Artikel 49 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2012 betreffende de financiering van de bijzondere onderzoeksfondsen aan de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap (BOF-besluit) bepaalt dat minstens 50% van de middelen van het BOF moeten worden besteed aan projecten van fundamenteel onderzoek die behoren tot één van de in dat artikel opgesomde categorieën. Vermits, opnieuw de coronacrisis en de federale maatregelen het desgevallend moeilijk maken dit percentage te halen, wordt in een mogelijkheid voorzien ervan af te wijken. De universiteiten kunnen daartoe bij de bevoegde administratie (departement EWI) een aanvraag doen. Het BOF-besluit wordt in die zin tijdelijk aangepast.

Artikel 7 betreft een maatregel specifiek voor de omkadering van jonge onderzoekers (OJO). In artikel 7 van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2013 betreffende de omkadering van jonge onderzoekers (OJO-besluit) wordt - zoals bij IOF - de overdracht van reserves op de OJO-middelen beperkt tot maximum 25% van de jaarlijkse subsidie en een maximale gecumuleerde reserve van 50% van het jaarlijkse subsidiebedrag. Voor OJO is nu al duidelijk dat veel van de initiatieven die zouden worden georganiseerd, niet zullen kunnen doorgaan omwille van onder andere de federale maatregelen ten gevolge van het coronavirus COVID-19. Veel van deze initiatieven zijn bijvoorbeeld niet meer mogelijk omdat fysieke bijeenkomsten niet toegelaten zijn. Daarom wordt de mogelijkheid voorzien voor de universiteiten om bij de bevoegde administratie (Departement EWI) een afwijking aan te vragen op deze standaard percentages voor reserveoverdracht, in het geval ze er omwille van de coronacrisis niet kunnen aan voldoen. Het OJO-besluit wordt in die zin tijdelijk aangepast.

Artikel 8 laat het besluit in werking treden op de dag van ondertekening ervan. Er is ervoor gekozen het besluit zo snel mogelijk in werking te laten treden om indien nodig zo snel mogelijk gepast te kunnen reageren op de gevolgen die de Coronacrisis heeft of zal hebben voor de subsidiëring van de instellingen in de beleidsvelden economie, wetenschappelijk onderzoek, innovatie en wetenschapscommunicatie.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Dit ontwerp van besluit zal geen bijkomende budgettaire impact hebben voor de Vlaamse overheid.

De maatregelen die genomen worden kaderen immers binnen de aan de instellingen reeds toegekende middelen :

- Kosten voor projecten die niet kunnen doorgaan omwille van de coronamaatregelen kunnen aangerekend worden op een reeds toegekende subsidie;

- De mogelijke verlenging of opschorting van de uitvoeringsdatum van projecten is niet gekoppeld aan extra financiering;
- De afwijking op de standaardpercentages voor overdracht van reserves van IOF en OJO verandert niets aan het bedrag van de subsidie zelf;
- De minimum-percentages in OJO en BOF die aan bepaalde categorieën dienen besteed te worden, verandert op zich ook niets aan het bedrag van de subsidie zelf.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er zal enkel een kleine impact zijn op de bevoegde administraties die de aanvragen voor afwijking op de standaardregels en subsidievoorwaarden zullen moeten ontvangen en beoordelen (in hoofdzaak departement EWI). Dit kan worden opgevangen zonder dat nieuw personeel moet aangeworven worden.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Niet van toepassing.

4. VERDER TRAJECT

- Bekendmaking van het ontwerp van besluit in het Belgisch Staatsblad na goedkeuring en ondertekening ervan door de Vlaamse Regering
- De minister bevoegd voor economie, wetenschappelijk onderzoek, innovatie en wetenschapscommunicatie is belast met de uitvoering van het besluit
- De bevoegde administratie (in hoofdzaak departement EWI) zal instaan voor het behandelen van de aanvragen

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot regeling van bepaalde tijdelijke maatregelen in de beleidsvelden economie, wetenschappelijk onderzoek, innovatie en wetenschapscommunicatie door de civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid ingevolge van het coronavirus COVID-19;
- 2° de Vlaamse minister van economie, innovatie, werk, sociale economie en landbouw te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van bepaalde tijdelijke maatregelen in de beleidsvelden economie, wetenschappelijk onderzoek, innovatie en wetenschapscommunicatie door de civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid ingevolge van het coronavirus COVID-19 te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van economie, innovatie, werk, sociale economie en landbouw

Hilde CREVITS